

องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก

Factors of School Administration Affecting Work Performance According to Competency of Teachers in Schools in Central and Eastern Groups under Special Education Bureau

ทัน ไทรงาม (Tun Saingam)^{*}

อัญชนา พานิช (Anchana Panich)^{**}

ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (Piyanart Boonmeepit)^{***}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 2) ระดับการปฏิบัติงานตามสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และ 3) องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในเขตภาคกลางและภาคตะวันออก จำนวน 508 คน ให้ประชากรทั้งหมดเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการวางแผน ด้านมีความคาดหวังต่อนักเรียนในระดับสูง ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านภาวะผู้นำ ด้านบรรยากาศองค์กร ด้านการพัฒนาครู ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการเรียนการสอนที่เข้มแข็ง ตามลำดับ

2. การปฏิบัติงานตามสมรรถนะครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สมรรถนะหลัก พิจารณาเป็นรายด้าน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการพัฒนาตนเอง

^{*} นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

(Master of Education in Educational Administration Phetchaburi Rajabhat University)

^{**} อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

(Advisor of Master of Education in Educational Administration Phetchaburi Rajabhat University)

^{***} อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

(Advisor of Master of Education in Educational Administration Phetchaburi Rajabhat University)

ส่วนสมรรถนะประจำสายงานพิจารณาเป็นรายด้าน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ตามลำดับ

3. องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้แก่ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (X_8) ด้านความคาดหวังต่อนักเรียนในระดับสูง (X_7) ด้านบรรยากาศองค์กร (X_1) ด้านการพัฒนาครู (X_5) และด้านการวางแผน (X_4) โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 70.10 สามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยดังนี้ $\hat{Y}_{tot} = 1.001 + 0.246(X_8) + 0.258(X_7) + 0.150(X_1) + 0.068(X_5) + 0.074(X_4)$

คำสำคัญ : องค์ประกอบ การบริหารสถานศึกษา สมรรถนะครู

Abstract

The purposes of this research were to study; 1) administrative factors of schools under Special Education Bureau, 2) work performance according to competency of teachers in schools under Special Education Bureau, and 3) factors of school administration affecting work performance according to competency of teachers in schools in central and eastern groups under Special Education Bureau. The 508 research population consisted of school administrators and teachers in schools in central and eastern groups under Special Education Bureau, select a specific population of respondents. The research tool was a 5-level rating scale questionnaire. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The research results were as follows:

1. The factors of school administration were at a high level both in overall and in each aspect. When the aspects of factors were individually considered, planning was the aspect with the highest mean, and the others could ranked in descending order of their means as follows: high expectation on students, educational quality assurance, leadership, organizational atmosphere, teacher development, participation, and strenuous learning and teaching.

2. The work performance according to teacher competency was at a high level both in overall and in each aspect. The first three core competencies with the highest means were integrity, teamwork, and expertise, whereas the first three functional competencies with the highest means were, ranked in descending order of their means, student development, curriculum administration and learning management, and class management.

3. The factors of school administration affecting work performance according to competency of teachers in schools under Special Education Bureau consisted of educational quality assurance (X_8), high expectation on students (X_7), organizational atmosphere (X_1), teacher development (X_5), and planning (X_4), with predictive efficiency at 70.10%, which could be formulated

into regression equation as follows: $\hat{Y}_{tot} = 1.001 + 0.246(X_8) + 0.258(X_7) + 0.150(X_1) + 0.068(X_5) + 0.074(X_4)$.

Key words: Factors, school administration, teacher competency

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความมั่นคงของประเทศ โดยมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้เป็นผู้มองกว้างไกล ใฝ่ดี ใฝ่เรียน ใฝ่คิด วิเคราะห์ มีเหตุผล มีวินัย และรู้จักรับผิดชอบตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม รวมทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้ประเทศไทยแข่งขันและร่วมมือกับประเทศอื่นๆ ในสังคมโลกอย่างเหมาะสม กระบวนการศึกษาจะช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นสังคมที่มีความสุข ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติ เศรษฐกิจสมดุล สิ่งแวดล้อมยั่งยืน ประเทศชาติมั่นคง และมีสันติทั้งกับประเทศเพื่อนบ้าน และเพื่อนร่วมโลก (ธีรพงษ์ วีระขานนท์, 2550 : 1)

การบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้บริหารยุคใหม่ เป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการบริหารและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างมีอาชีพ มีความเป็นผู้นำ มีความรู้ ความสามารถและวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการองค์กร ด้วยรูปแบบการบริหารองค์กรที่สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน โอกาสที่จะประสบความสำเร็จก็สูงขึ้น การบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันมีองค์ประกอบหลายอย่างที่จะช่วยให้องค์กรหรือสถานศึกษาอยู่ได้อย่างมั่นคง มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาในด้านต่าง ๆ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้การบริหารมีผลโดยตรงต่อความสำเร็จขององค์กรหรืออาจกล่าวได้ว่าโรงเรียนดีมีคุณภาพขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับพิศสวาท ศรีเสน (2551 : 45) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารคือบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบบริหารสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กร ดังนั้นในกระบวนการบริหารจัดการผู้บริหารจึงต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งเป็นความจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องสนใจใฝ่รู้และพัฒนาให้สอดคล้องต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะทำให้การบริหารจัดการขององค์กรอยู่รอด บังเกิดผลและบรรลุวัตถุประสงค์ และจากการปรับเปลี่ยนบริบทโครงสร้างของการบริหารจัดการศึกษาไทยตามรูปแบบใหม่ในปัจจุบันที่ให้ความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาโดยมีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและให้ความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์บนเวทีโลก ซึ่งมุ่งถึงความสำเร็จเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2548 : 4) จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารทรัพยากรบุคคล ซึ่งเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการบริหารทรัพยากรบุคคลตามกรอบมาตรฐานความสำเร็จของ (Standard for Success) เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อความสำเร็จของส่วนราชการ ข้าราชการได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรมตามหลักคุณธรรม มีความพร้อมรับผิดชอบในการตัดสินใจด้านการบริหาร

ทรัพยากรบุคคลเกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับความสำเร็จของส่วนราชการ จึงได้มีการนำแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะมาใช้ในการบริหารงานทรัพยากรบุคคล (จุฑารัตน์ ชุ่มประดิษฐ์, 2556 : 2)

สมรรถนะได้รับการพัฒนาขึ้นมาจากแนวคิดของ McClelland, D.C. (1973 : 57-83) นักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัย Harvard ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า สมรรถนะเป็นคุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Other Characteristics) และเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากแรงผลักดันเบื้องต้น (Motives) อุปนิสัย (Traits) ภาพลักษณ์ภายใน (Self-image) และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคม (Social role) ที่แตกต่างกันทำให้แสดงพฤติกรรมของการทำงานที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 4-25) ได้สรุปสมรรถนะของครูประกอบด้วย 1) สมรรถนะหลัก (Core Competency) เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่กำหนดเป็นคุณลักษณะร่วม เพื่อหล่อหลอมเป็นค่านิยม 2) สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้คนในองค์กรปฏิบัติงานได้ผลและแสดงคุณลักษณะพฤติกรรมได้เด่นชัดอย่างเป็นรูปธรรม

อย่างไรก็ตามการบริหารงานด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์จำเป็นต้องใช้สมรรถนะของบุคคลเป็นตัวบ่งชี้ในการทำงาน เนื่องจากสมรรถนะของบุคคลสามารถผลักดันและสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีในงานที่ได้รับผิดชอบ ช่วยให้ผลงานของคนตรงตามความต้องการขององค์กร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กร (สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2549 : 3)

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์เป็นโรงเรียนประเภทอยู่ประจำสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษนักเรียนส่วนใหญ่เป็นชาวไทยภูเขา และเป็นเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษารวมทั้งด้านอื่น ๆ เช่น เด็กกำพร้า เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ เด็กกลุ่มเสี่ยงจากภัยยาเสพติด การบริการทางเพศ เด็กมีปัญหาครอบครัวแตกแยก เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ) เด็กติดเกม เด็กเร่ร่อน เด็กชาวเรือ เด็กจากบ้านเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา และเด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ เป็นต้น โรงเรียนทั้งสองประเภทดังกล่าวเปิดสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนมีนักเรียนมาจากต่างพื้นที่ มีความแตกต่างทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจ ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อมและวิถีการดำรงชีวิต การจัดการศึกษาจึงเป็นเป้าหมายเพื่อมุ่งพัฒนาให้ไปสู่การเป็นคนดีมีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยการพึ่งพาตนเองไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่นสังคมในอนาคต (พวงมณี ชัยเสรี, 2557 : 2) และด้วยเหตุที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์เป็นโรงเรียนประเภทอยู่ประจำส่งผลให้บุคลากรครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ นอกจากปฏิบัติหน้าที่การสอนและให้การศึกษาแก่นักเรียนเช่นเดียวกับโรงเรียนที่สังกัดหน่วยงานอื่นๆ แล้ว บุคลากรครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ยังต้องควบคุมดูแล ให้ความรัก ความเอาใจใส่ กับนักเรียนตลอด 24 ชั่วโมงเปรียบดังเสมือนพ่อแม่คนหนึ่ง เวลาและภารกิจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์นั้นมากกว่าบุคลากรครูที่สังกัดหน่วยงานอื่นๆ ดังนั้นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนัก

บริหารงานการศึกษาพิเศษในทุก ๆ ด้านนั้นจะต้องมีองค์ประกอบการบริหารอย่างไร โดยเฉพาะในด้านครูที่จะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูงและมีความรู้ความสามารถและทางด้านอื่น ๆ อย่างไร ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่ององค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก
3. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก

สมมติฐานการวิจัย

องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาด้านบรรยากาศองค์กร ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการวางแผน ด้านการพัฒนาครู ด้านการเรียนการสอนที่เข้มแข็ง ด้านมีความคาดหวังต่อนักเรียนในระดับสูง และด้านการประกันคุณภาพการศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก

วิธีดำเนินการ

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 1 จำนวน 9 โรงเรียน เป็นประชากร ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 9 คน ครูจำนวน 499 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 508 คน โดยให้ประชากรทุกคนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ในเรื่ององค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในเขตภาคกลางและภาคตะวันออก ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่อง ตำแหน่ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในเขตภาคกลางและภาคตะวันออก โดยได้วิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากเอกสารและงานวิจัยมาสังเคราะห์และพบว่ามีเอกสารและงานวิจัยองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ใช้องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาเช่นเดียวกันตั้งแต่ 5 เรื่องขึ้นไป มี 8 ด้าน ดังนี้ 1) บรรยากาศองค์กร 2) ภาวะผู้นำ

3) การมีส่วนร่วม 4) การวางแผน 5) การพัฒนาครู 6) การเรียนการสอนที่เข้มแข็ง 7) มีความคาดหวังต่อนักเรียนในระดับสูง และ 8) การประกันคุณภาพการศึกษา ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามสมรรถนะครูของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในเขตภาคกลางและภาคตะวันออกมี 2 ด้าน ประกอบด้วย 1) สมรรถนะหลัก (Core Competency) 2) สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ลักษณะของแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดเป็นระดับ และเกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนนและมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ของลิเคิร์ต (Likert อ้างถึงใน อัลสุรียา กรณสูตร, 2552 : 78)

การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก และร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของการวิจัยและของนิยามศัพท์เฉพาะตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบให้คำแนะนำแก้ไขและปรับปรุง ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามรายข้อกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวัด (Index of Item-objective congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 ภาคใต้ จำนวน 3 โรงเรียน ๆ ละ 10 คน นำผลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ได้เท่ากับ 0.989 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ประมวลผลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ระดับองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษา และระดับสมรรถนะครูโดยคำนวณหา ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และแปลความหมายระดับการบริหารสถานศึกษาและระดับสมรรถนะครู โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (Best, 1981 อ้างถึงใน รัฐพี เชื้อทอง, 2556 : 81)
3. วิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษกลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษา

จากผลการศึกษาผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาสรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก โดยภาพรวม (X) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การวางแผน (X_4) มีความคาดหวังต่อนักเรียนในระดับสูง (X_7) การประกัน

คุณภาพการศึกษา (X_8) ภาวะผู้นำ (X_2) บรรยากาศองค์กร (X_1) การพัฒนาครู (X_5) การมีส่วนร่วม (X_3) และการเรียนการสอนที่เข้มข้น (X_6) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก โดยภาพรวม (X)

องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษา (X_{tot})	μ	σ	ความหมาย	ลำดับที่
1. บรรยากาศองค์กร (X_1)	3.88	0.66	มาก	5
2. ภาวะผู้นำ (X_2)	3.97	0.70	มาก	4
3. การมีส่วนร่วม (X_3)	3.79	0.86	มาก	7
4. การวางแผน (X_4)	4.05	0.72	มาก	1
5. การพัฒนาครู (X_5)	3.82	0.77	มาก	6
6. การเรียนการสอนที่เข้มข้น (X_6)	3.78	0.70	มาก	8
7. มีความคาดหวังต่อนักเรียนในระดับสูง (X_7)	4.04	0.60	มาก	2
8. การประกันคุณภาพการศึกษา (X_8)	4.02	0.64	มาก	3
เฉลี่ย	3.92	0.60	มาก	

2. สมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก โดยภาพรวม (Y) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สมรรถนะหลัก (Y_1) และสมรรถนะประจำสายงาน (Y_2) ตามลำดับ เมื่อแสดงสมรรถนะครูเป็นรายด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษกลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก โดยภาพรวม (Y)

สมรรถนะครูในโรงเรียน (Y)	μ	σ	ความหมาย	ลำดับที่
1. สมรรถนะหลัก (Y_1)	4.21	0.56	มาก	1
2. สมรรถนะประจำสายงาน (Y_2)	4.13	0.57	มาก	2
เฉลี่ย	4.17	0.55	มาก	

3. องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาส่งผลต่อสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คำนวณหาความสำคัญขององค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก โดยรวม (X_{tot})

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้า สมการตามลำดับความสำคัญ	B	S.E.	β	t	Sig
ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (X_8)	0.246	0.042	0.288	5.836	0.000**
ด้านมีความคาดหวังต่อนักเรียนในระดับสูง (X_7)	0.258	0.040	0.283	6.461	0.000**
ด้านบรรยากาศองค์กร (X_1)	0.150	0.033	0.181	4.593	0.000**
ด้านการพัฒนาครู (X_5)	0.068	0.030	0.095	2.236	0.026*
ด้านการวางแผน (X_4)	0.074	0.035	0.097	2.098	0.036*
ค่าคงที่				1.001	
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R)				0.837	
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2)				0.701	
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว				0.698	
ความคลาดเคลื่อนในการทำนาย				0.30283	

จากตารางพบว่า องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาส่งผลต่อสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก ได้แก่ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (X_8) ด้านมีความคาดหวังต่อนักเรียนในระดับสูง (X_7) ด้านบรรยากาศองค์กร (X_1) ด้านการพัฒนาครู (X_5) และด้านการวางแผน (X_4) โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 70.10 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย ได้ดังนี้ $\hat{Y} = 1.001 + 0.246(X_8) + 0.258(X_7) + 0.150(X_1) + 0.068(X_5) + 0.074(X_4)$

การอภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษกลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการวางแผน รองลงมาคือ ด้านมีความคาดหวังต่อนักเรียนในระดับสูง ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านภาวะผู้นำ ด้านบรรยากาศองค์กร ด้านการพัฒนาครู ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการเรียนการสอนที่เข้มแข็ง ตามลำดับ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนกลยุทธ์ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และอัตลักษณ์ของโรงเรียนที่มุ่งสู่ความสำเร็จ อีกทั้งยังมีการจัดทำแผนงาน โครงการที่มีความสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ นโยบาย และเป้าหมายของโรงเรียน โดยจัดทำแผนงานระยะสั้นและแผนระยะยาวของงานตามพันธกิจของโรงเรียนที่มีความสอดคล้อง จึงทำให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้บริหารยุคใหม่ มีความเป็นผู้นำ มีความรู้ความสามารถและวิสัยทัศน์ใน

การบริหารจัดการองค์การด้วยรูปแบบการบริหารองค์การที่ดี สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การบริหารมีผลโดยตรงต่อความสำเร็จขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา สุขเสวี (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง องค์ประกอบการบริหารและพฤติกรรมการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดช่วงชั้นจำนวนปีในโรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารในภาพรวมของโรงเรียน มี 6 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับความสำคัญมากที่สุดไปน้อยสุด คือ องค์ประกอบการบริหาร ได้แก่ ด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียน การวางแผนการจัดองค์การ บริหารกาพัฒนาธรรมการทำงาน อำนาจการบริหาร และงบประมาณ ส่วนพฤติกรรมการบริหารมี 9 พฤติกรรม โดยเรียงลำดับความสำคัญมากที่สุดไปน้อยสุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ การตัดสินใจ แรงจูงใจ ข้อมูลข่าวสาร การติดต่อสื่อสาร การแก้ปัญหา การรายงานข้อมูล การสั่งการ และการปรึกษาหารือ 2) โรงเรียนจำแนกด้วยองค์ประกอบพฤติกรรม และทักษะการบริหารโรงเรียน ได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มมาตรฐานการศึกษาและมิตรไมตรี มีองค์ประกอบการบริหารในการใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับการประกันคุณภาพภายในและพฤติกรรมการบริหารด้านมิตรไมตรีในการทำงานเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุด กลุ่มมิตรสัมพันธ์ที่ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถเข้าพบปะพูดคุยกับผู้บริหารได้ง่ายมากที่สุด และกลุ่มบริหารงานตามช่วงชั้น ที่มีการบริหารด้านการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดจุดมุ่งหมายตามระดับช่วงชั้นที่โรงเรียนเปิดสอน และทักษะการบริหารที่ผู้บริหารครุมีความก้าวหน้ามั่นคงในวิชาชีพ 3) โรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีองค์ประกอบการบริหาร ด้านการวางแผน การจัดองค์การ การนำ การควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีพฤติกรรมการบริหารด้านภาวะผู้นำ แรงจูงใจ การตัดสินใจและการติดต่อสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) โรงเรียนมัธยมศึกษามีการปฏิบัติตามหน้าที่ตามโครงสร้างการบริหารบุคลากร พฤติกรรมบริหารประสานมิตรในการใช้แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ และทักษะการบริหารในด้านต้นสังกัดที่โรงเรียนควรกลับไปสังกัดเดิมที่เด่นชัด

2. สมรรถนะหลัก อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ รองลงมาคือ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการบริการที่ดี และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมรรถนะหลักเป็นความสามารถสำคัญที่บุคลากรต้องมีหรือต้องการทำให้บรรลุผลตามเป้าหมาย แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนมีการปฏิบัติตามหลักการครองตน ครองคน ครองงาน ปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และขนบธรรมเนียมประเพณี เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จ อีกทั้งยังเสียสละ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีในการส่งเสริมผู้อื่นให้ปฏิบัติตามหลักจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และพัฒนาจนเป็นที่ยอมรับ จึงทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 26-38) ได้กำหนดสมรรถนะหลักว่าเป็นคุณลักษณะที่พนักงานทุกคนในองค์การจำเป็นต้องมี ทั้งนี้เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ซึ่งได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสัยภรณ์ แยมสวน (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะในการปฏิบัติงานและความต้องการพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเทศบาลจังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะในการปฏิบัติงานของ

บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน 5 ด้าน คือ ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้ปฏิบัติงาน ด้านการบริการที่ดีของผู้ปฏิบัติงาน ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพของผู้ปฏิบัติงาน ด้านจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานและด้านความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติงาน ตามทัศนะของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเทศบาลสุขโขทัยอยู่ในระดับมากทุกด้าน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันทนา บุญมาก (2555 : 77-79) ได้ศึกษาการศึกษาสมรรถนะครูของครูโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ตามความรับรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ตามความรับรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับตามสมรรถนะในแต่ละด้านจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การทำงานเป็นทีม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู การบริการที่ดีและการพัฒนาตนเอง มีสมรรถนะหลักอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศหา นุ้ยโสภา (2556 : 5) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูลโดยภาพรวมทั้งสองสมรรถนะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าสมรรถนะหลักโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

3. สมรรถนะประจำสายงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน รองลงมาคือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านภาวะผู้นำครู ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เหมาะสมกับค่านิยมที่พึงงาม มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ จึงทำให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 26-38) ได้กำหนดสมรรถนะตามสายงานว่าเป็นคุณลักษณะที่พนักงานที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ควรมีเพื่อให้งานสำเร็จและได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ เป็นความสามารถของบุคคลตามหน้าที่ที่ต่างกัน เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างที่ทำให้สามารถทำงานที่สูงกว่า หรือซับซ้อนกว่า จึงทำให้เกิดผลสำเร็จที่แตกต่างกันของบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันทนา บุญมาก (2555 : 77-79) ได้ศึกษาการศึกษาสมรรถนะครูของครูโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ตามความรับรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะประจำสายงานของครูโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ตามความรับรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับตามสมรรถนะในแต่ละด้าน จากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน การสร้างความสัมพันธ์และการร่วมมือกับชุมชน การพัฒนาผู้เรียนและภาวะผู้นำครู มีสมรรถนะประจำสายงานอยู่ในระดับมากตามลำดับ

4. องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาส่งผลต่อสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก ได้แก่ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านมีความ

คาดหวังต่อนักเรียนในระดับสูง ด้านบรรยากาศองค์กร ด้านการพัฒนาครู และด้านการวางแผน โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำร้อยละ 70.10 ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันมีองค์ประกอบหลายอย่างที่จะช่วยให้องค์กรหรือสถานศึกษาอยู่ได้อย่างมั่นคง มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาในด้านต่าง ๆ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยสถานศึกษามีการสร้างตระหนักถึงความสำคัญและจำเป็นในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มุ่งเน้นการจัดทำแผนกลยุทธ์ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ อัตลักษณ์ที่มุ่งสู่ความสำเร็จ โดยกำหนดโครงสร้างการบริหารงานที่แสดงขอบเขตและหน้าที่ความรับผิดชอบแต่ละฝ่ายไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนางานในหน้าที่ให้ครูในโรงเรียนอย่างเหมาะสม และ สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนที่มุ่งสู่ความสำเร็จในการเรียน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าโรงเรียนจะมีคุณภาพขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ ดังที่ จันทราณี สงวนนาม (2546 อ้างถึงใน เล็ก นักเบศรี, 2555 : 3) ได้กล่าวไว้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการบริหารให้ทันสมัย มีการปฏิบัติงานในลักษณะของการปฏิบัติที่อาศัยความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ของแต่ละคนที่จะต้องทำงานให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย เป็นการประยุกต์เอาความรู้ หลักการและทฤษฎีไปปรับใช้ในการทำงานเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับสัมพันธภาพที่มีระหว่างผู้นำกับผู้ตาม เสริมสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้ร่วมงานด้วยกัน ต้องมีทักษะความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่ดีในเชิงการบริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไรท์ (Wright 2001, อ้างถึงใน วณิช นิรันตรานนท์, 2552 : 144-145) ได้วิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ : สิ่งที่ถูกต้องที่ควรได้รับ พบว่า สมรรถนะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเป็นตัวชี้ทิศทางและเป็นตัววัดความเจริญเติบโตตัวบุคคลซึ่งเป็นทุนมนุษย์ อันเป็นตัวเสริมหน้าที่ในการบริหารและเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการติดตามงาน และเป็นตัวขับเคลื่อนความสำเร็จที่สำคัญขององค์กร ประกอบด้วย 1) ความสามารถให้เกิดอิทธิพลหรือชักชวน 2) ทักษะระหว่างบุคคล 3) ความรู้ทางเทคนิค 4) ความสามารถในการจัดการกับความคลุมเครือ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ เอี่ยมประเสริฐ (2556 : 1-2) ได้ศึกษาการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการพัฒนาครูและปัจจัยองค์กรส่งผลต่อสมรรถนะในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของครูปฐมวัยโดยร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของครูปฐมวัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 มีอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 60.60 โดยปัจจัยการพัฒนาครู มีอำนาจการพยากรณ์สูงสุดรองลงมา คือ ปัจจัยองค์กร

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาด้านการเรียนการสอนที่เข้มแข็ง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ดังนั้นสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติ น้อยที่สุด ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการจัดประชุมเพื่อวิเคราะห์ภารกิจและกำหนดเป้าหมายเพื่อวางแผนการ จัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า สมรรถนะประจำสายงานด้านการสร้างความสัมพันธ์และความ ร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติ น้อยที่สุด ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการเสนอผลการจัด การเรียนรู้ต่อฝ่ายต่าง ๆ ชุมชนและผู้ปกครองเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำผลที่ได้ไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เช่น ปัจจัยแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยการรับรู้ บทบาท เป็นต้น ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก

2.2 ควรนำผลที่ได้จากการศึกษานี้ไปศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหาร สถานศึกษา โดยมุ่งเน้นด้านการปฏิบัติงานตามสมรรถนะผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อการพัฒนาการจัด การศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

จันทนา ครบแคล้ว. (2554). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูของสถานศึกษาเอกชนใน

จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

จุฑารัตน์ ชุ่มประดิษฐ์. (2556). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู ในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ฉันทนา บุญมาก. (2555). การศึกษาสมรรถนะครูของครูโรงเรียนอนุบาลชลบุรีตามการรับรู้ของผู้มีส่วน

เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหาร

การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธีรพงษ์ วีระขานนท์. (2550). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พรทิพย์ เอี่ยมประเสริฐ. (2556). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของครูปฐมวัย

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร. วารสารบริหารการศึกษา มศว.

10 (19) : 1-10.

- พวงมณี ชัยเสรี. (2557). การวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพแก่นักเรียนด้อยโอกาสทางการศึกษาในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- พิศสวาท ศรีเสน. (2551). ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในฝันหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันของโรงเรียนในฝันจังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- รัฐพร เชื้อทอง. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- เล็ก นักเบศรี. (2555). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- วณิช นิรันตรานนท์. (2552). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กในเขตบริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1. ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริการและการพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิไลภรณ์ แยมสวน. (2552). สมรรถนะในการปฏิบัติงานและความต้องการพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเทศบาลจังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- สุกัญญา รัชมีธรรมโชติ. (2549). แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency. กรุงเทพฯ :ศิริวัฒนาอินเตอร์พรีน.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). คู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทย. กรุงเทพฯ : บริษัท พี.เอ.ลิวิ่ง จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือประเมินสมรรถนะ. กรุงเทพฯ : สำนักงาน.
- อังคณา สุขเสวี. (2553). องค์ประกอบการบริหารและพฤติกรรมกรบริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดช่วงชั้นจำนวนปีในโรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. ปริญญาศึกษาศาสตรดุสิตบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อัลสุรียา กรรณสูตร. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- อาริษา ทองทวี. (2553). สมรรถนะประจำสายงานของข้าราชการครูสายงานสอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาษาต่างประเทศ

McClelland, D.C. (1973). **Test for Competence, rather than intelligence**. American
Psycholegists. 17(7). 57-83.